

Skutečně zdravá škola

Školní farmářské trhy

Metodika ke školnímu
podnikatelskému projektu

Obsah

Úvod	4
Co jsou školní farmářské trhy?	4
Časté dotazy týkající se školních farmářských trhů	4
Návaznost na učební plán	6
Formát brožurky	7
Týden 1 – Začínáme	
1.1 Třídní aktivity	8
1.1A Pomůcky – Kartičky s trhy	9
1.1B Pomůcky – Krabička s věcmi	10
1.1C Pomůcky – Přehled o čerstvosti	11
1.2 Seznam úkolů vyučujícího	12
1.3 Na cestě k bronzovému hodnocení	13
Týden 2 – Plánování	
2.1 Třídní aktivity	14
2.1A Pomůcky – Kartičky s fázemi trhu	16
2.1B Pomůcky – Plánovací otázky	18
2.1C Pomůcky – List nápadů	19
2.2 Seznam úkolů vyučujícího	20
2.3 Na cestě k bronzovému hodnocení	21
Týden 3 – Pěstování	
3.1 Třídní aktivity	22
3.1A Pomůcky – Vytvoření sady na výsadbu semínek	23
3.2B Pomůcky – Pracovní list s náklady a zisky	24
3.2 Seznam úkolů vyučujícího	25
3.3 Na cestě k bronzovému hodnocení	26
Týden 4 – Farmaření	
4.1 Třídní aktivity	27
4.1A Pomůcky – Kartičky „Od vidlí až na vidličku“	28
4.2 Seznam úkolů vyučujícího	32
4.3 Na cestě k bronzovému hodnocení	33
Týden 5 – Propagace	
5.1 Třídní aktivity	34
5.1A Pomůcky – Kvíz „Co prodávám?“	35
5.1B Pomůcky – Důležité informace	37
5.2 Seznam úkolů vyučujícího	38
5.3 Na cestě k bronzovému hodnocení	39

Týden 6 – Příprava

6.1	Třídní aktivity	40
6.1A	Pomůcky – Ukázky plakátů	41
6.1B	Pomůcky – Návrh dotazníků	42
6.2	Seznam úkolů vyučujícího	43
6.3	Na cestě k bronzovému hodnocení	44

Týden 7 – Vaření

7.1	Třídní aktivity	45
7.1A	Pomůcky – Pestrobarevný kuskusový salát	46
7.2	Seznam úkolů vyučujícího	47
7.3	Na cestě k bronzovému hodnocení	48

Týden 8 – Samotná akce

8.1	Aktivita – Školní trh!	49
8.1A	Pomůcky – Buďte připraveni	50
8.2	Seznam úkolů vyučujícího	51
8.3	Na cestě k bronzovému hodnocení	52

Jakou úroveň podpory Skutečně zdravá škola nabízí?	54
---	----

Navržený harmonogram	55
-----------------------------	----

Úvod

Školní farmářské trhy jsou skutečné farmářské trhy, které se konají ve školních tělocvičnách, společenských místnostech, na zahradách nebo hřištích školy a jsou organizovány Skutečně zdravými školami. Zaměstnanci školy, žáci a jejich rodiče, ale i členové široké veřejnosti mají tak příležitost přijít a zakoupit si čerstvé lokální produkty.

Návod „Skutečně zdravá škola: Školní farmářské trhy a jak na ně“, je navržen tak, aby učitelům základních škol poskytl široký výběr podmanivých a poučných aktivit souvisejících s tematikou jídla a farmaření. Návod žákům zprostředkovává šanci ponořit se do osmítýdenního vzrušujícího podnikatelského projektu, ve kterém se budou učit o jídle a farmaření, a zároveň bude vaší škole pomáhat k naplňování kritérií nutných pro udělení bronzového hodnocení Skutečně zdravé školy.

Co jsou školní farmářské trhy?

Školní farmářské trhy jsou skutečné farmářské trhy, které se konají v prostorách školy a jsou organizovány samotnou školou a jejími žáky. Vítání jsou všichni členové místní komunity, ať už si chtějí zakoupit čerstvé lokální produkty nebo jen brouzdat mezi stánky.

Organizace farmářského trhu je vzrušující poutí, která kombinuje atraktivní vzdělávací aktivity ve třídě se samotnou událostí, navíc pomáhá rozvíjet kritéria Skutečně zdravé školy a zároveň generuje žákům drobný příjem. Celá cesta k realizaci farmářského trhu trvá dva až tři měsíce, což znamená, že vaše škola může získat bronzové hodnocení v poměrně krátkém čase.

Zavedení farmářských trhů ve školách se ukázalo být poutavým způsobem, jak žákům v rámci studijního plánu zprostředkovat situace ze skutečného života, ve kterých se musejí ujmout vedení a mají možnost převzít zodpovědnost za své vlastní podnikání.

Časté dotazy týkající se školních farmářských trhů

Chceme provozovat trh. Co máme udělat ze všeho nejdřív?

Promluvte si s kolegy a domluvte se na dnu, kdy chcete trh uspořádat. Jakmile uděláte tohle, můžete se vrátit o krok zpět a začít plánovat cestu. Vhodný časový rámec pro celý projekt je asi osm týdnů. To vám poskytne dostatek času na spuštění projektu, nalezení místních farmářů, propagaci události mezi rodiči a místní komunitou, na vypěstování a přípravu určitých výrobků do vašich stánků a zorganizování občerstvení. Časovou osu ve formě navrženého harmonogramu s příklady najdete na konci návodu.

Jak můžeme do projektu zapojit děti?

Školní farmářské trhy jsou skutečnými podnikatelskými projekty, které dětem umožňují dozvědět se něco o jídle a farmaření a zároveň rozvíjejí učební osnovy novými, vzrušujícími způsoby. Děti si mohou zlepšovat své početní dovednosti přemýšlením nad náklady, váhami, množstvím atd. Navrhování plakátů a letáčků k propagaci události zase může rozvinout jejich gramotnost a výtvarné vlohly. Další příklady toho, jak mohou děti převzít zodpovědnost za projekt, jsou dostupné dále v tomto návodu.

Jak máme takovýto trh sloučit s požadavky danými učebními osnovami?

Myšlenky a aktivity prezentované v návodu mohou být flexibilně použity v souladu s vašimi současnými učebními plány. Nebojte se naše doporučení přizpůsobit vašemu stylu výuky a školnímu vzdělávacímu programu. Berte námi navržený „osmítýdenní plán“ pouze jako rámeček. Klidně jej rozviňte a jednotlivé materiály použijte v pořadí, které vám nejlépe vyhovuje. Vaše děti znáte nejlépe vy sami, takže to, jakým způsobem se učení chopíte, záleží pouze na vás a na tom, co je pro vás nejpohodlnější.

Jaká je nejlepší doba k uspořádání trhu?

Většina škol pořádá své trhy v průběhu několika hodin po skončení vyučování, například mezi 14:30 a 16:30 nebo od 15:00 do 17:00. Výhodou takového načasování jsou zaručení zákazníků v podobě rodičů, kteří přicházejí vyzvednout své děti.

Můžeme spojit uspořádání trhu s jinou školní událostí?

Pokud si myslíte, že to bude fungovat, jděte do toho. Některé školy pořádají trhy dohromady se sobotními slavnostmi či jarmarky. Jiné školy je spojily s vánočním koncertem. Výhodou uspořádání takových akcí v jeden den je, že můžete profitovat ze zaručeného přílivu návštěvníků. Jestli se rozhodnete sloučit trh s nějakou další akcí, je důležité, aby si farmářský trh udržel svou integritu. Umístění farmářů do stejných prostor s jinou školní slavností může celkový dojem z farmářského trhu „rozmělnit“. Určitě se tedy snažte umístit prodejní stánky pospolu a vymezený prostor jednotně propagujte.

Jaké typy prodejců potravin bychom měli pozvat?

Školy si zvou celou řadu prodejců v závislosti na tom, kdo v dané lokalitě působí. Můžete vzít do úvahy místní pekaře, řezníky, zelináře, producenty sýrů, včelaře či výrobce marmelád. Pozvat můžete i farmáře, kteří nabídnou svoji čerstvou produkci. Žádná pevná pravidla pro to stanovená nejsou, nicméně doporučujeme mít na místě vždy jen jednoho prodejce od každého typu produktu.

Kolik prodejců bychom měli pozvat?

Opět platí, že neexistují žádná pevná pravidla. Možná chcete se svým prvním trhem začít zlehka a pozvat si pouze dva nebo tři prodejce. Pokud přidáte další stánky nabízející občerstvení či výrobky žáků, je to naprosto v pořádku. I tak může vypadat váš první trh. Jiné školy už mohou disponovat dobrým napojením na síť místních producentů a zvát si i deset nebo třeba až dvacet různých prodejců. Dělejte to, co si myslíte, že je pro vaši školu správné a je ve vašich silách.

Mám prodejcům účtovat poplatek za to, že mohou mít na akci svůj stánek?

Školy nemohou mít žádné příjmy mimo vlastní rozpočet. Doporučujeme proto, aby drobný poplatek od prodejců vybírala sdružení rodičů při škole. Stánkaři, kteří navštěvují podobné události, zaplatí obvykle tento poplatek rádi, protože víc než cokoli jiného v něm spatřují dar škole. Zapojte děti do vybírání peněz od prodejců, mohou si tak procvičovat své početní dovednosti.

Zdroj příjmů pro školu

Školní farmářský jarmark může být i určitým drobným zdrojem příjmů pro školu. Vzhledem k tomu, že škola nesmí mít jiný příjem než z rozpočtu, může se „komerčních“ aktivit ujmout například sdružení rodičů při škole. Získané prostředky mohou být použity na nákup semen či sazenic do kroužku zahradničení, zahradního nářadí nebo vybavení cvičné kuchyňky. Peníze mohou být generovány jak pronájem stánků, tak i prodejem výrobků, které vyrobili sami žáci. Část příjmů může plynout i z prodeje občerstvení.

Co můžeme vypěstovat/vytvořit k prodeji v jednotlivých ročních obdobích?

Různá roční období nabízejí k prodeji různé typy produktů. Během jarního trhu zvažte prodej sazenic rajčat, hrášku či fazolek – v podstatě čehokoli, co můžete v případě potřeby vypěstovat na školním parapetu. Pokud si svůj trh naplánujete s trochu větším předstihem, můžete třeba zasadit i cibulky narcisek a prodávat je v květináčích jako dárek ke Dni matek. Během letních měsíců zas můžete sklízet plody své práce – na pěstování listového salátu či bylinek není nic těžkého. Možná vám zbyl i nějaký hrášek, který jste zaseli na jaře. Na podzim můžete prodávat dýňovou polévku nebo všechny fazolky, které vám vyrostly přes léto. Stejně tak dobře můžete mít nějaké cukety či tykve. Mezi další produkty, které můžete připravit, patří sada na výsadbu semínek (viz strana 23 této brožurky), „jedlé“ truhlíky osázené bylinkami, ptačí budky, hmyzí domečky, bylinkové oleje, čatní, marmelády a zákusky.

Týden	Aktivita	Cíl	Český jazyk		Matematika																
			Čtení	Psaní	Mluvení a poslech	Aplikace matematiky	Ščítání a porozumění číslům	Znalost a použití číselných hodnot	Počty	Porozumění tvarům	Měření	Práce s daty	Přírodopis	Pracovní činnosti (dílny)	Výtvarná výchova	Dějepis	Zeměpis	Informatika	Výchova k občanství (základy společenských věd)	Tělocvik	Náboženství
1	Co je farmářský trh?	Porozumět tomu, co je to farmářský trh	•	•	•								•	•				•			
	Přehled o čerstvosti	Pochopit rozdíly mezi termínem čerstvý a zpracovaný	•	•	•									•		•					
2	Jaký je plán?	Identifikovat hlavní kroky vedoucí ke školnímu farmářskému trhu	•	•	•												•				
	Den D		•	•	•	•			•			•							•		
3	Sada na výsadbu semínek	Připravit vypěstované produkty k prodeji na školním trhu	•	•	•	•						•		•	•	•			•		•
	Náklady a zisky	Využít početní dovednosti k řešení problémů ze skutečného života				•	•		•			•									
4	Z pole až na vidličku	Porozumět příběhu potravinářské výroby, od setí semínek přes sklizeň, zpracování, vaření až k samotné konzumaci	•		•							•		•		•	•	•	•		
	Pozvěte své prodejce	Identifikovat místní producenty potravin, které byste mohli pozvat na váš trh			•	•												•	•	•	
5	Co nelze přehlédnout	Vytvořit poutavou reklamu pro váš trh	•	•	•										•	•	•		•	•	
	Popiš a předveď	Použít kreativitu k řešení skutečných životní situací	•	•	•											•			•	•	
6	Budme kreativní	Navrhnout a vyrobit plakát nebo leták upozorňující na školní farmářské trhy	•	•	•										•	•			•		
	Návrh dotazníků	Vytvořit efektivní dotazník pro návštěvníky trhu	•	•	•	•			•			•	•	•					•		
7	Pojďme vařit	Vyrobít potraviny k nabídce na farmářském trhu	•	•	•	•						•		•	•		•		•		
	Kniha receptů	Vytvořit knihu receptů, která by mohla být nabídnuta na farmářském trhu			•										•	•	•		•		
8	Školní farmářský trh	Uspořádat pohodový a úspěšný trh	•	•	•	•			•						•				•	•	

Formát návodu

Projekt Školní farmářské trhy je navržen tak, aby mohl být uskutečněn během období osmi týdnů. Pro každý z těchto osmi týdnů naleznete následující podkapitoly:

- Třídní aktivity, které se vztahují k týdennímu tématu. Ačkoli je součástí každé aktivity návod, co dělat, nebojte se ji přizpůsobit tak, aby co nejlépe vyhovovala vám a vašim žákům.
- Pomůcky zahrnující pracovní listy k aktivitám a další podpůrné materiály.
- Seznam úkolů pro učitele identifikující klíčové kroky na cestě ke dni konání trhu.
- Na cestě k bronzovému hodnocení – tabulka zdůrazňující relevantní kritéria nutná pro udělení bronzového hodnocení Skutečně zdravé školy, která mohou být splněna současně s prací na organizaci trhu. Součástí jsou i příklady, jak můžete obojí propojit.

Týden 1 – Začínáme

1.1.: Třídní aktivity

Úvod

První týden je začátkem vaší cesty ke školnímu trhu. Teď je správný čas představit celý koncept farmářských trhů žákům a seznámit je s tím, kdy a kde bude probíhat ten váš.

Cíl:

- Porozumět tomu, co to je farmářský trh.
- Pochopit rozdíl mezi termínem čerstvý a zpracovaný.

Doporučení pro dosažení úspěchu:

- Vytvořte seznam produktů, které jsou prodávány na farmářských trzích.
- Popište rozdíl mezi supermarketem a farmářským trhem.
- Vysvětlíte, jak se zpracovaná potravina liší od čerstvé potraviny.

Pomůcky:

- 1.1A – Kartičky s trhy (strana 9)
- 1.1B – Krabička s věcmi (strana 10)
- 1.1C – Přehled o čerstvosti (strana 11)

Co je farmářský trh?

Vysvětlíte, že škola bude pořádat svůj vlastní farmářských trh a že samy děti budou zodpovědné za jeho plánování a provoz. Předtím však musíte vysvětlit, co takový farmářský trh vlastně je a jak se liší od běžného supermarketu.

Vytiskněte a vystříhnete si Kartičky s trhy (1.1A). Vyberte dvě lavice a umístěte jednu kartičku na každou lavici.

Vyzvěte žáky, aby si vybrali jednu položku z vaší krabičky s věcmi (1.1B). Zeptejte se jich, zda by danou věc našli v supermarketu či na farmářském trhu. Nechte své žáky umístit danou věc na příslušný stůl.

Prodiskutujte s žáky, proč byly jednotlivé položky umístěny právě tam, kam byly umístěny. Vysvětlíte jim, že účelem farmářských trhů je umožnit zemědělcům prodávat čerstvé produkty vypěstované na místních farmách.

Nechte své žáky poznamenat, jaké položky jsou prodávány na farmářském trhu. Možná by mohli jednotlivé věci i namalovat a popsat do svých pracovních sešitů, případně na plakát, který by pak mohl být vystaven v den konání trhu.

Položky v krabičce mohou být přizpůsobeny tak, aby tematicky zapadly do historického či sezónního trhu.

Přehled čerstvosti

Možná budete chtít přemýšlet o typech a místě původu potravin, které byly diskutovány.

Proberte rozdíly mezi „čerstvou“ a „zpracovanou“ potravinou. Porovnávejte produkty, jako je například plechovka fazolí a čerstvá zelenina, a mluvte s dětmi o přísadách, které se nacházejí ve zpracovaných potravinách.

Rozdělte děti do malých skupinek. Dejte každé skupině jednu položku z Krabičky s věcmi (bude zapotřebí si ji před samotnou hodinou připravit). Nechte všechny děti namalovat svou věc do prostředního rámečku Přehledu čerstvosti (1.1C). Skupinky pak budou diskutovat a odpovídat na uvedené otázky. Vyzvěte děti, aby se podívaly i na etikety, že by jim to mohlo pomoci. Jakmile budou hotovi, každá skupina řekne ostatním spolužákům o své vlastní potravine.

Týden 1 – Začínáme

1.1A: Pomůcky – Karty s trhy

Supermarket

V supermarketu prodáváme:

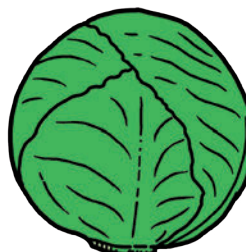
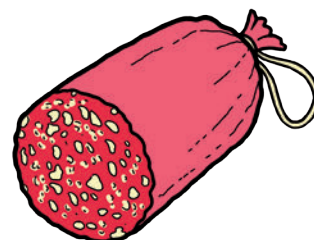
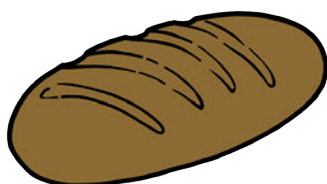
Farmářský trh

Na farmářském trhu prodáváme:

Týden 1 – Začínáme

1.1B: Pomůcky – Krabička s věcmi

Připravte si tuto pomůcku předem. Vaše krabička by měla obsahovat výběr položek, které je možné zakoupit jak v supermarketu, tak na farmářském trhu. Můžete zahrnout věci jako například:

Týden 1 – Začínáme

1.1C: Pomůcky – Přehled o čerstvosti

Jak moc čerstvý/á jsem?

Jak daleko jsem cestoval/a?

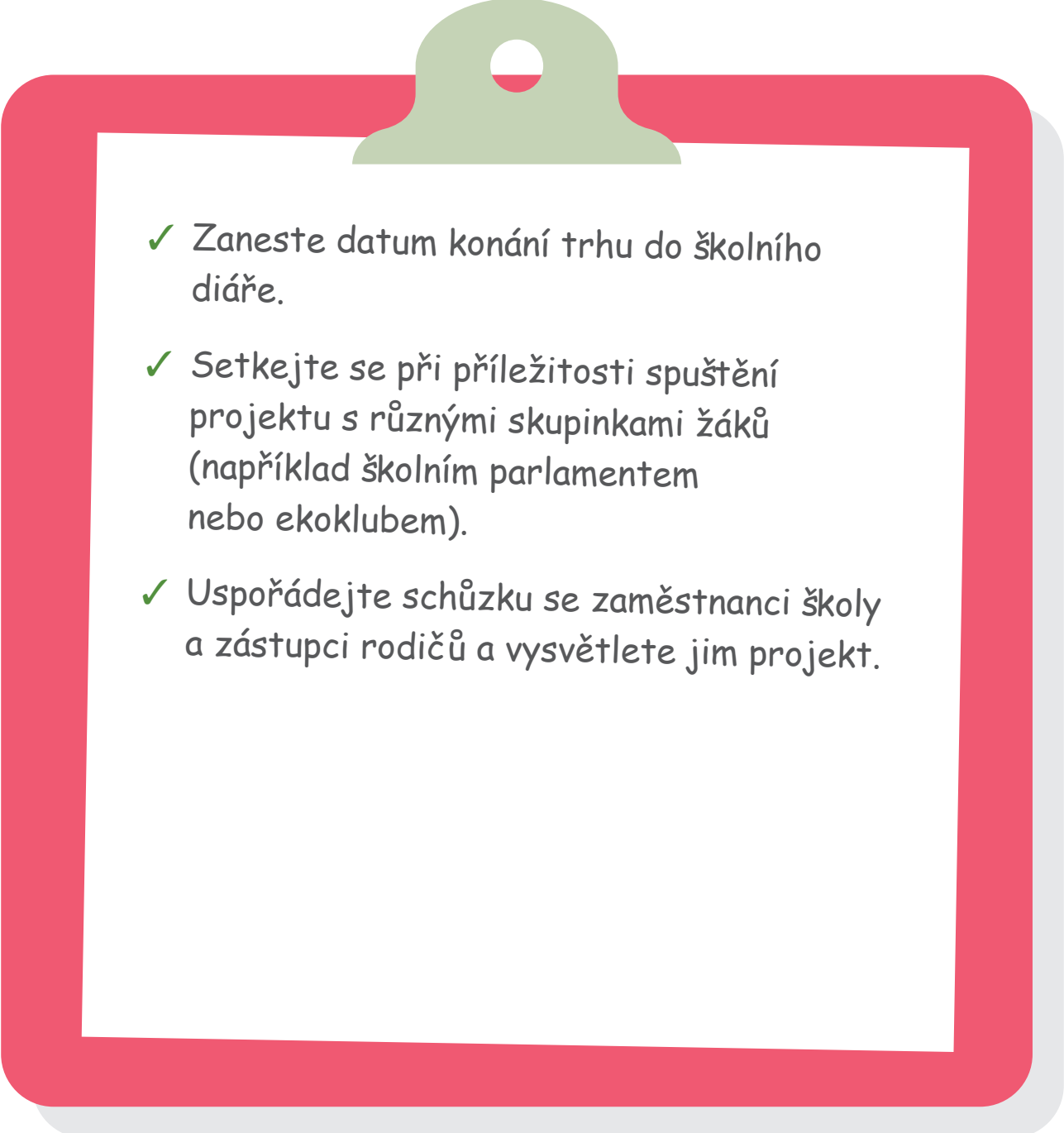
Namaluj mě sem. Jak se jmenuji?

Z čeho jsem vyroben/a?

Jsem zdravý/á?

Týden 1 – Začínáme

1.2: Seznam úkolů vyučujícího

-
- ✓ Zaneste datum konání trhu do školního diáře.
  - ✓ Setkejte se při příležitosti spuštění projektu s různými skupinkami žáků (například školním parlamentem nebo ekoklubem).
  - ✓ Uspořádejte schůzku se zaměstnanci školy a zástupci rodičů a vysvětlete jim projekt.

Týden 1 – Začínáme

1.3: Na cestě k bronzovému hodnocení

Bronzové kritérium

B1 Na naší škole funguje akční skupina pro zdravé stravování, která přezkoumala kulturu stravování ve škole a dohodla se na dalších krocích.

Navržený postup

Zorganizujte setkání vaší akční skupiny pro zdravé stravování, školního parlamentu či ekoklubu na začátku projektu a zvažte, jaká je kultura stravování ve vaší škole. Představte koncept školního farmářského trhu a prodiskutujte, jak by jeho provozování mohlo zlepšit kulturu stravování zvýšením povědomí o čerstvých a lokálně produkovaných potravinách. Jedním z bodů programu by mohlo být pozvání dodavatele surovin do vaší školní jídelny. Nabídněte mu možnost prezentovat se u jednoho ze stánků a ukázat všechna pozitiva, která přinášejí společně se školními obědy.

Týden 2 – Plánování

2.1: Třídní aktivity

Úvod

Ve druhém týdnu byste měli začít plánovat hlavní fáze příprav nutných k uskutečnění trhu. Vymyslete, co byste mohli vytvořit, vypěstovat a uvařit. Zároveň by bylo vhodné vytvořit harmonogram všech činností.

Cíl:

- Identifikovat hlavní kroky vedoucí ke školnímu farmářskému trhu.

Doporučení pro dosažení úspěchu:

- Vytvořte seznam věcí, které byste mohli pro váš trh vypěstovat a navařit.
- Vytvořte harmonogram upřesňující hlavní kroky vedoucí k uskutečnění trhu.

Pomůcky:

- 2.1A – Kartičky s fázemi trhu (strana 16)
- 2.1B – Plánovací otázky (strana 18)
- 2.1C – List nápadů (strana 19)

Jaký je plán?

Nejprve dětem vysvětlíte, že uskutečnění trhu bude předcházet několik dílčích fází. Těmi fázemi jsou: pěstování, farmaření, vaření, propagace a příprava. Zdůrazněte, že na trhu budou i věci, které děti samy vypěstují a uvaří. Také bude zapotřebí pozvat místní farmáře a výrobce, naplánovat různé věci a událost náležitě propagovat.

Vytiskněte a vystřihněte si Kartičky s fázemi trhu (2.1A). Nalepte karty na zeď se „Začátkem projektu“ na jednom konci a s „Dnem konání trhu“ na druhém konci.

Společně se třídou rozhodněte, kam by které kartičky umístili na časové ose. Řekněte si například, že vše okolo pěstování musí přijít před vařením, protože rostliny potřebují čas, aby mohly vyrůst. Vaření by se mělo uskutečnit těsně před samotným trhem, aby byly produkty čerstvé atp.

Ujistěte se, že kartičky budou v následujícím pořadí: Začátek projektu / Pěstování / Vyhledání farmářů / Propagace / Příprava / Vaření / Den konání trhu.

Pokud je to potřeba, rozdělte třídu na menší skupinky. Dejte každé skupině sadu Plánovacích otázek (2.1B). Nechte jednotlivé skupiny projít si dané otázky samostatně. Možná by bylo vhodné nastavit pro každou otázku nějaký časový limit. Vyzvěte jednotlivé skupinky, aby napsaly své nápady na List nápadů (2.1C).

Poskytněte jednotlivým skupinkám zpětnou vazbu a nejlepší nápady zaznamenejte.

Nechte žáky vytvořit plakát s časovou osou činností, které plánují v průběhu příprav trhu udělat. Přineste nějaké staré časopisy a obrázky, kterými by mohli plakáty vyzdobit. Možná budete chtít se svými dětmi vytvořit i mapku, která bude ukazovat, kde přesně se nacházejí lokální výrobci. To by se dalo vhodně spojit s učivem zeměpisu a diskusí o lokální potravinářské produkci.

Den D

Mít vlastní soutěž ve stylu televizní reality show „Den D“ je skvělý způsob, jak soustředit žáky na vytvoření výrobků určených k prodeji na farmářském trhu. Den konání trhu jim poskytuje pevný časový rámec pro zhotovení prodejních produktů a soutěž rozvíjí jejich kreativní myšlení, schopnost rozhodování, týmovou práci a schopnost propočítávat produkční náklady a zisky.

S pomocí Listu nápadů (2.1C) diskutujte v rámci třídy, které z produktů jsou žáci schopni pro trh sami vyrobit – květináče s bylinkami či cibulkami květin, sady na výsadbu semínek, zákusky, sušenky, ptačí budky, hmyzí hotely atd. Možná se budete chtít zaměřit na nějaké specifické činnosti, jako je pěstování, vaření či ruční práce.

Rozdělte své žáky na týmy. Jakmile se rozhodnou, co chtějí sami vyrobit, každý tým bude muset:

- Rozhodnout, kolik budou schopni takových výrobků vytvořit a kolik jich bude vhodné udělat – kolik mohou na trhu očekávat zákazníků? Kolik času zabere vytvořit jeden kus, deset kusů nebo padesát kusů daného produktu? Jaké potřebné zdroje máme už v tuto chvíli při ruce?
- Rozhodnout, které suroviny potřebují koupit a které jsou jim zdarma k dispozici (například dostatek květináčů ve školní kůlničce, které by mohli použít pro vytvoření sad na výsadbu semínek).*
- Prozkoumat, kde by mohli potřebné suroviny nakoupit, a spočítat, kolik bude stát vytvoření jednoho výrobku.

Pokuste se přesvědčit ředitele školy o nutnosti poskytnutí peněz na zakoupení potřebných surovin. Mohli byste zapojit i vedoucí školní jídelny, protože aktivita sama o sobě pomáhá škole k získání bronzového hodnocení.

Poradte svým žákům, na co si mají dát pozor – například dobrá týmová spolupráce, bezchybné propočítání nákladů, realistické odhady toho, kolik produktů mohou opravdu vytvořit a prodat či jaká je jejich životnost. Budou si potřebovat spočítat i to, kolik výrobků musejí prodat, aby se jim zaplatily náklady, mohli splatit půjčku a případně vytvořit i zisk (do školní pokladny!).**

Poskytněte skupinkám dostatek času k výrobě a označení prodejních předmětů na základě jejich propočtů.

* Možná si budete přát přidat nějaké zvláštní omezení, jako například podmínku, že všechny zakoupené materiály musejí být z udržitelných zdrojů, kterým je třeba dřevo s visačkou FSC (na výrobu ptačích budek), nebo kde je to možné, musejí být recyklované či upečené z místních, sezónních surovin.

** Asi by bylo vhodné nastavit limit, o kolik peněz mohou vaši žáci usilovat.

Týden 2 – Plánování

2.1A: Pomůcky – Karty s fázemi trhu

Začátek projektu

Den konání trhu

Pěstování

Vyhledání farmářů

Vaření

Propagace

Příprava

Týden 2 – Plánování

2.1B: Pomůcky – Plánovací otázky

Pěstování

Co bychom mohli pro náš trh vypěstovat?

Farmaření

Koho bychom mohli na náš trh pozvat?

Vaření

Co bychom mohli na náš trh uvařit?

Propagace

Jak bychom mohli náš trh propagovat?

Příprava

Co všechno bude potřeba před naším trhem udělat?

Týden 2 – Plánování

2.1C: Pomůcky – List nápadů

Náš školní farmářský trh

Jméno: .....

Co bychom mohli pro náš trh vypěstovat?

Koho bychom mohli na náš trh pozvat?

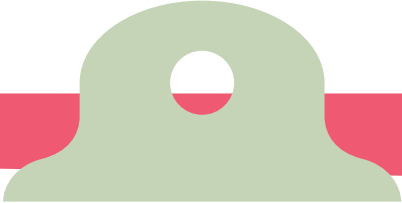
Co bychom mohli na náš trh uvařit?

Jak bychom mohli náš trh propagovat?

Co všechno bude potřeba před naším trhem udělat?

Týden 2 – Plánování

2.2: Seznam úkolů pro učitele

-
- ✓ Zamyslete se nad tématem trhu (Velikonoce, žně - oslava úrody) a pracujte se svými žáky na naplánování toho, co mohou vypěstovat či uvařit a prodávat ve svých stáncích.
  - ✓ Přiřad'te jednotlivým žákům role (manažer trhu, marketingový tým, účetní).
  - ✓ Zamyslete se nad půdorysem prostor, kam chcete umístit výrobce a občerstvení. Kolik se jich vejde do haly / na hřiště a kde mohou zaparkovat?
  - ✓ Zainteresujte i další zaměstnance školy (kuchaře, vedoucího jídelny, vedení školy), ať už v rámci schůzek či třídních aktivit.

Týden 2 – Plánování

2.3: Na cestě k bronzovému hodnocení

Bronzové kritérium

B1 Na naší škole funguje akční skupina pro zdravé stravování, která přezkoumala kulturu stravování ve škole a dohodla se na dalších krocích.

Navržený postup

Setkejte se opět s vaší akční skupinou, se zástupci školního parlamentu či ekoklubem a odsouhlaste si seznam naplánovaných činností souvisejících s organizací trhu a seznam delegovaných rolí (například marketing, pěstování atp.).

Bronzové kritérium

B6 Náš pedagogický dohled podporuje klidný a pozitivní průběh oběda.

Navržený postup

Pedagogický dohled v jídelně hraje důležitou roli ve správném vychutnání si školního oběda. Zahrňte jej do plánovacího procesu a pozvěte jej, aby pomohl v den konání trhu s občerstvením. Pozvěte pracovníky tento týden na vaše plánovací aktivity a ujistěte se, že si uvědomují, proč se snažíte dosáhnout bronzového hodnocení. Vystavte plakát, který děti tento týden vyrobily, v den konání trhu.

Týden 3 – Pěstování

3.1: Třídní aktivity

Úvod

Ve třetím týdnu byste se měli zamyslet nad tím, co budete chtít pro váš trh vypěstovat. Začněte s něčím rychlým a snadným, například bylinkami či zelenými výhonky. Můžete vytvořit i sady na výsadbu semínek a nabízet je na trhu u jednoho ze stánků.

Cíl:

- Připravit vypěstované produkty k nabídce na školním trhu.
- Využít početní dovednosti k řešení problémů ze skutečného života.

Doporučení pro dosažení úspěchu:

- Vytvořte si seznam jednotlivých komponentů nutných k vytvoření sady na výsadbu semínek.
- Popište postup pro vytvoření sady.
- Určete, jaký zisk může být vygenerován prodejem jedné takové sady.

Pomůcky:

- 3.1A – Vytvoření sady na výsadbu semínek (str. 23)
- 3.1B – Pracovní list s náklady a zisky (str. 24)

Sada na výsadbu semínek salátu

Vysvětlíte, že budete vytvářet sady na výsadbu semínek určené k nabídce na školním trhu. Projděte si společně všechny dílky potřebné k vytvoření jedné takové sady.

Umístěte každou jednotlivou součást budoucí sady na samostatný stůl – vytvoříte tak svou vlastní výrobní linku. Na „kompostový stůl“ položte celý pytel s kompostem. Ten bude potřeba rozdělit do menších pytlíčků, pro každou sadu jeden. To samé udělejte i s pytlíkem semínek salátu. Salát můžete samozřejmě nahradit i jinou vhodnou rostlinou, například řeřichou, hořčicí či pažitkou.

Dejte každému žákovi / skupince kopii návodu „Vytvoření sady na výsadbu semínek“ (3.1A). Nechte je projít si jednotlivé kroky k vytvoření sady.

Upozorněte děti na to, aby si poznamenaly každou hrst kompostu i špetku semínek, kterou si vezmou z hromádek. Bude to důležité, až si budete chtít spočítat náklady jednotlivých komponentů i celé jedné sady.

Dejte každému žákovi / skupince úkol, aby jednu svou sadu sami použili k vypěstování výhonků salátu. Použijte dřívka od nanuků a tužku k označení a poznamenání data každé výsadby. Načasujte si setí tak, aby byly výhonky salátu připravené k použití na vašem trhu. Výhonky salátu můžete vypěstovat v použitých kelímcích od jogurtu. Nebo vezměte skořápky od vajíček, ozdobte je „veselými obličejí“ a nabízejte na svém trhu salátové hlavy!

Náklady a zisky

Až budete mít sady hotové, můžete si zaznamenat náklady na pořízení jednotlivých součástí a zjistit tak celkové náklady na jednu sadu. Zamyslete se nad tím, kolik byste z prodeje sad mohli vydělat. Pomozte žákům vyplnit Pracovní list s náklady a zisky (3.1B).

Týden 3 – Pěstování

3.1A – Pomůcky – Vytvoření sady na výsadbu semínek

K vytvoření jedné sady na výsadbu semínek budete potřebovat následující součásti:

- 1 x jednorázová plastová dózička
- 1 x střední igelitový uzavíratelný sáček
- 1 x malý igelitový uzavíratelný sáček
- 1 x hrst kompostu
- 1 x špetka semínek salátu
- 1 x dřívko od nanuku
- 1 x malá tužka
- 1 x manuál pro výsadbu semínek

Dejte odměřené množství kompostu do středního igelitového uzavíratelného sáčku.

Dejte odměřené množství semínek salátu do malého igelitového uzavíratelného sáčku.

Oba sáčky vložte společně s dalšími díly sady do plastové dózičky. Zkopírujte manuál pro výsadbu semínek (viz níže) a přilepte ho na víčko dózičky.

Opatrně udělejte díry do plastové dózičky nebo použijte nějakou starší plastovou dózu s dírami. Většinu kompostu vložte do dózičky. Trochu si nechte ještě na později. Rozházejte semínka na kompost a lehce je do něj zatlačte. Posypte semínka zbytkem kompostu. Umístěte dózičku na slunný okenní parapet a lehce semínka pokropte vodou. Semínka by měla vyklíčit během 3–7 dní. Ujistějte se, že půda je pořád vlhká a v případě potřeby zalévejte. Zelené výhonky můžete sklízet ve chvíli, kdy se otevřou první opravdové lístky (asi 7–14 dní) tak, že je nůžkami ustříhnete těsně nad půdou. Zkuste si dát tyto chutné zelené výhonky do svého salátu či sendviče.

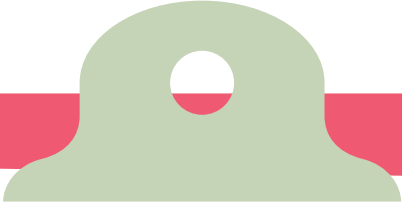
Týden 3 – Pěstování

3.1B: Pomůcky – Pracovní list s náklady a zisky

Kolik stál celý pytel kompostu?	A
Kolik pytlíčků kompostu jsme z celého pytle udělali?	B
Kolik stál pytlík kompostu do jedné sady na výsadbu semínek? ($C = A / B$)	C
Kolik stál celý pytlík semínek?	D
Kolik pytlíčků semínek jsme z celého pytlíku udělali?	E
Kolik stál pytlíček semínek do jedné sady na výsadbu semínek? ($F = D / E$)	F
Kolik stál malý igelitový uzavíratelný sáček?	G
Kolik stál střední igelitový uzavíratelný sáček?	H
Kolik stálo „nanukové“ dřívko	I
Kolik stála tužka?	J
Kolik stálo vytvoření jedné sady na výsadbu semínek? ($K = C + F + G + H + I + J$)	K
Za kolik peněz bychom chtěli jednu sadu prodávat?	L
Kolik bychom si tak na jedné sadě vydělali peněz? ($M = L - K$)	M

Týden 3 – Pěstování

3.2: Seznam úkolů pro učitele

-
- ✓ Začněte pěstovat rostliny na školní zahradě / v krabičkách na okně, abyste měli rostlinky připraveny pro váš trh.
  - ✓ Zvažte, kolik času potřebují vaše rostliny na vyklíčení a ujistěte se, že budou v den konání trhu připraveny ke sklizení.
  - ✓ Založte místo pro kompost, kde budete moci recyklovat všechny organický odpad

Týden 3 – Pěstování

3.3: Na cestě k bronzovému hodnocení

Bronzové kritérium

B20 Zahájili jsme kroky vedoucí k vytvoření školní zelinářské zahrady a pracujeme na začlenění aktivit na zahradě do školního vzdělávacího programu.

Navržený postup

Plodiny vypěstované na školní zahradě mohou být také využity při vaření pro účely školního trhu. Můžete mít třeba i prodejní stánek nabízející rostlinky rajčat vypěstované ve školním skleníku. A nemějte pocit, že jste svázáni ročním obdobím – mnoho škol vypěstovalo výhonky salátu jen několik málo týdnů před konáním trhu.

Založte na volném kousku půdy malý kompost na jakékoli zbytky jídla nebo odpad ze zahrady.

Pěstování můžete vztáhnout k řadě předmětů, které jsou součástí učebních osnov. Propočítávání nákladů, oceňování a plánování výsadby můžete spojit s učivem matematiky. Kompostování také můžete skvěle napojit na celou řadu přírodovědných témat.

Týden 4 – Farmaření

4.1: Třídní aktivity

Úvod

Ve čtvrtém týdnu byste se měli společně zamyslet nad tím, jakou musí jídlo urazit cestu, než se dostane na trh a na naše jídelní stoly. Nabízí se zde možnost návštěvy farmářského trhu ve vašem městě nebo farmy a pozvání farmářů k účasti na vašem školním farmářském trhu.

Cíl:

- Porozumět příběhu zemědělské a potravinářské výroby od setí semínek přes sklizeň, zpracování, vaření až k samotné konzumaci.
- Identifikovat místní producenty potravin, které byste mohli pozvat na váš trh.

Doporučení pro dosažení úspěchu:

- Nechte žáky vybrat produkční řetězec některé potraviny (například jogurt, chléb nebo paštika).
- Nechte žáky popsat celý proces produkce vybrané potraviny z pole až na jídelní stůl.
- Vytvořte seznam některých místních výrobců potravin.

Pomůcky:

- 4.1A Kartičky „Od vidlí až na vidličku“ (strana 28)

Od vidlí až na vidličku

Představte své třídě aktivitu s názvem „Od vidlí až na vidličku“. Zeptejte se dětí, co si myslí, že by to mohlo znamenat a o čem si myslí, že se dnes budou učit. Tento úkol děti donutí zamyslet se nad tím, odkud jejich jídlo pochází a jaké typy produktů by mohly být na jejich trhu prodávány.

Žáci budou ve skupinkách studovat příběhy jednotlivých potravin. Přečtou si text na jednotlivých kartičkách a poté je dají do správného pořadí. Pokud chcete, můžete vytvořit rozšířenou verzi tím, že žákům poskytnete další, dodatečné kartičky. Každá skupinka pak prezentuje příběh jejich potraviny zbytku třídy. Buď mohou jednoduše přečíst text na jednotlivých kartičkách nebo mohou vytvořit postavy, například farmáře, řidiče, nebo dokonce i mrkev, a sehrát krátké divadlo. Předváděním příběhů jídla děti více zapojíte a lépe si vše zapamatují.

Až skončíte, diskutujte s dětmi o tom, jestli znají nějaké farmáře nebo výrobce potravin blízko školy, které by mohli pozvat na školní farmářský trh. Můžete jejich působiště označit pomocí špendlíku, ať už na klasické mapě nebo v počítači.

Pozvěte si prodejce

Nemusel by být špatný nápad vzít malou skupinku žáků na místní farmářský trh. Poskytlo by jim to příležitost vidět skutečný farmářský trh v akci, promluvit si s místními producenty a pozvat je na jejich vlastní školní farmářský trh.

Vytvořte dopis, kterým by mohla třída pozvat na trh vybrané výrobce. Můžete také oslovit jakékoli místní prodejce už předem a zeptat se jich, jestli by jim děti mohly ve smluvený čas zavolat s pozvánkou na trh.

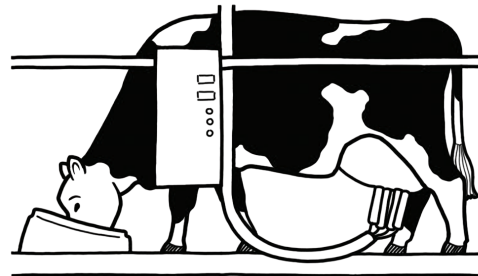
Týden 4 – Farmaření

4.1A: Pomůcky – Kartičky „Od vidlí až na vidličku“

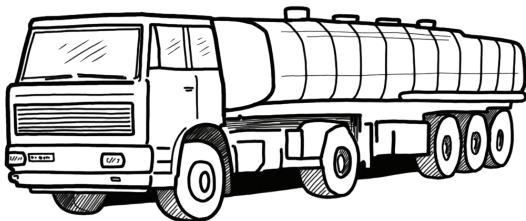
Dojná kráva

Okolo tří let věku jsou krávy zcela dospělé, takže jsou připravené mít telátka a produkovat mléko. Krávy mají čtyři žaludky. Část trávy, kterou sežerou, se společně s vodou, kterou vypijí, přemění na mléko.

Čas dojení

Krávy se dojí dvakrát denně. Zatímco dostávají najíst, na jejich vemena je nasazeno dojící zařízení. Dojící zařízení z nich vysává mléko, které následně proudí do chlazené nádrže. Samotný proces dojení trvá méně než 10 minut.

Přeprava

Poté je mléko z farmy převezeno do mlékárny ve speciálních izolovaných cisternách na mléko, aby si zachovalo svou teplotu a čerstvost. V mlékárně je pak zahřáto, aby byly zabity veškeré bakterie. Tento proces se nazývá pasterizace.

Krabice mléka

Mléko má mnoho využití. Jednak se dá pít, ať už samotné nebo přidáním do teplých nápojů, jako je čaj nebo káva. Je také přísadou do mnoha receptů a používá se k výrobě sýra či zmrzliny. V tomto příběhu jídla bude mléko použito k výrobě jogurtu.

Mlékárna

Aby mohl být z mléka vyroben jogurt, musí být do mléka přidána přátelská bakterie. Bakterie reaguje s mlékem a vytváří se jogurt. Některý jogurt se nechává bílý, do jiného se přidává ovoce. Oblíbenou příchutí je jahoda.

Kompletní kelímek jogurtu

Jogurt je dobrým zdrojem vápníku a bílkovin, což z něj dělá zdravou a zároveň chutnou svačinku vhodnou v jakoukoli denní dobu.

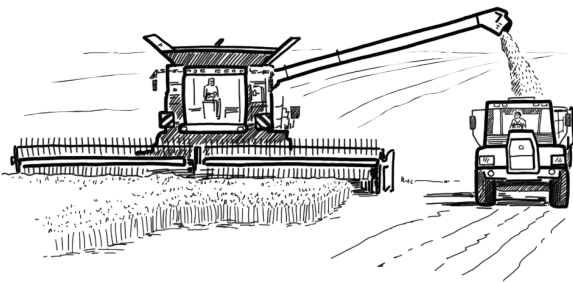
Semínka

Farmáři připravují půdu pro semínka orbou, aby rozmělnili všechny hroudy hlíny. V České republice se většina pšenice seje na podzim. Semínko vyklíčí a rostoucí výhonek rozvine zelené lístky.

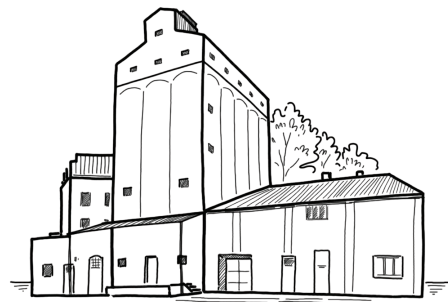
Pšeničné pole

Pšenice je druh traviny, a než dozraje, má zelenou barvu. Během teplých letních měsíců dozrává na vršku stébla zrní, a vytváří tak zlatavě zbarvenou úrodu.

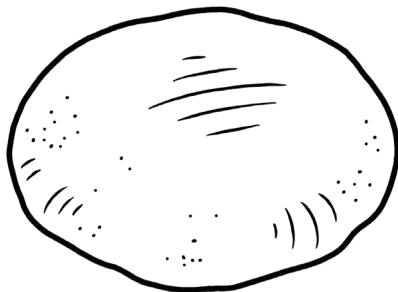
Sklizet

Pšenice se obvykle sklízí v červenci či srpnu za použití kombajnů.

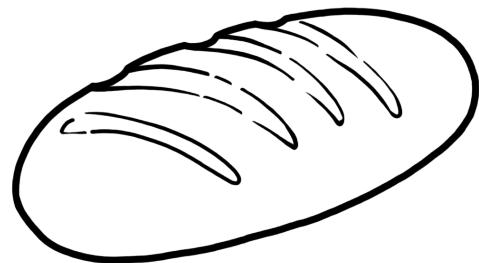
Mlýn

Pšenice, která má být použita na výrobu chleba, musí být odvezena do mlýna, kde je rozemleta na mouku. Celozrnná mouka se vyrábí z celého zrna. V případě bílé mouky jsou odstraněny vnější slupky.

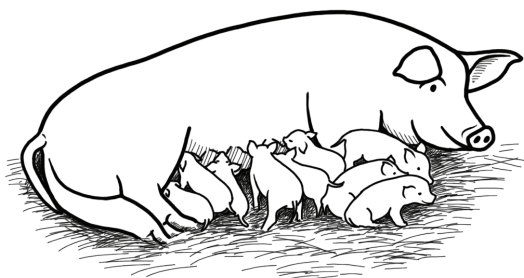
Těsto

V pekařství se těsto na chléb vyrábí z mouky, kvasnic, vody, soli a trošky tuku. Těsto se uhněte a nechte odpočinout. Kvasnice pomáhají těstu vykynout.

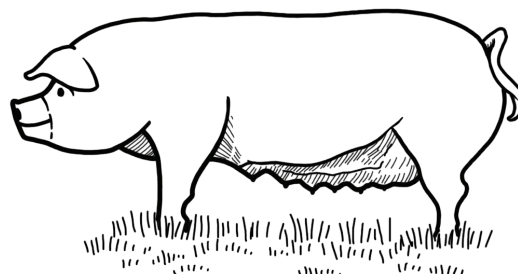
Upečený chléb

Chléb se peče ve velmi horké peci, což zničí kvasnice a těsto přestane pracovat. Chléb je skvělým zdrojem energie a ten tmavý obsahuje i spoustu vlákniny, což je dobré pro zdravé zažívání.

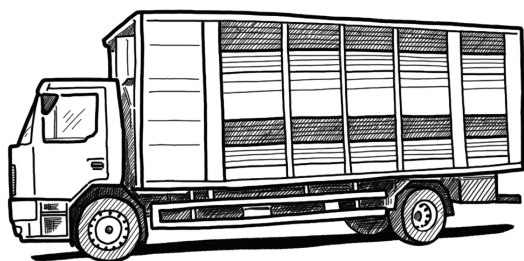
Prasnice a selátka

Prasnice („samice prasete“) porodí v jednom vrhu okolo 12 selát, přičemž prasnice vrhnou dvakrát do roka.

Prase

Prasata se krmí potravou skládající se převážně z obilí a zeleniny. Mají rádi volný výběh, rýpání se v zemi a válení v bahně.

Přeprava

Prasata jsou převezena na jatka, kde jsou zabita. Maso je zchlazeno a uskladněno.

Potravinářská výroba

Vepřové, které má být použito do výrobků, je převezeno do výroby ke zpracování.

Výroba párků

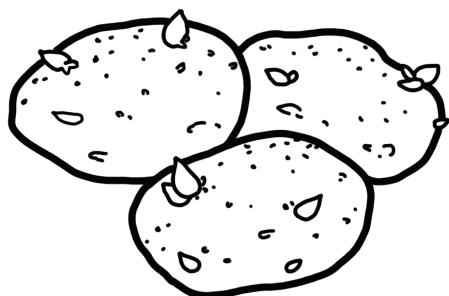
K výrobě párků je maso nejprve smícháno s různými příchutěmi. Některé ze starých receptů se dnes vracejí.

Balení párků

Párky jsou oblíbené jak u dětí, tak u dospělých. Mají v sobě dost bílkovin, ale ty levnější často obsahují příliš tuku. Vybírejte si párky lepší kvality a zařazujte je do jídelníčku jen výjimečně.

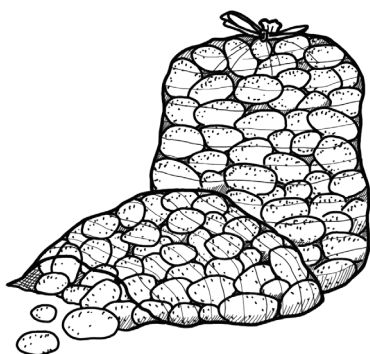

Hlízy

Brambory jsou hlízy. Hlíza slouží jako zásobárna energie (škrobu), která rostlině pomáhá překonat zimu, když odumřou listy. Farmáři sázejí rostlinky brambor na jaře. Hlízy nechávají na světle, dokud nevyrazí bílé výhonky, a poté je zasadí.

Rostlinky brambor

Lodyhy i lístky postupně rostou. Farmář musí občas přikrýt nižší části rostliny kupičkou hlíny, aby zabránil zničení úrody slunečním svitem.

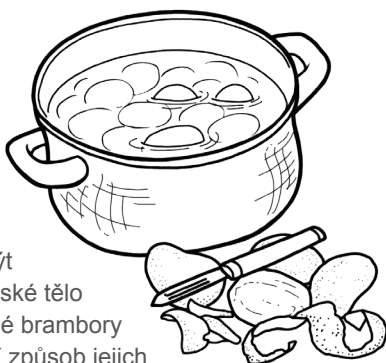
Sklizení

Malé, sladké rané brambory jsou sklizeny v brzkém létě a na podzim se pak vykopává hlavní úroda. Brambory se dají skladovat celou zimu, pokud jsou na studeném, tmavém a suchém místě, kde nemohou začít klíčit.

Obchod

Brambory jsou dovezeny do obchodů. Někteří farmáři mají svůj vlastní farmářský obchod, kde je následně prodávají. To jim ušetří náklady na přepravu.

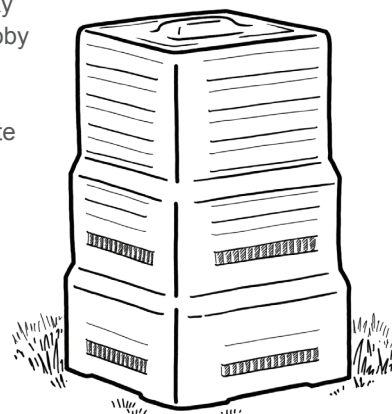

Vaření

Brambory musejí být uvařeny, protože lidské tělo není schopné syrové brambory strávit. Nejzdravější způsob jejich konzumace je vaření se slupkou, protože slupka obsahuje mnoho vhodných látek. Brambory obsahují hodně vitamínu C. Zdravé způsoby úpravy brambory jsou vaření a pečení.

Kompostování

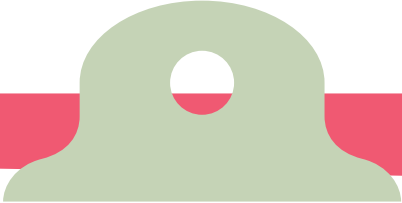
Když vyhodíte slupky od brambor do nádoby na kompost, rozloží se a vytvoří bohaté hnojivo, které můžete použít na zahrádce, a pomoci tak rostlinám dobře růst.

Týden 4 – Farmaření

4.2: Seznam úkolů vyučujícího

-
- ✓ Pracujte s žáky na získání místních prodejců pro váš trh.
  - ✓ Zvažte návštěvu místního farmářského trhu; vezměte s sebou děti, ať mohou potkat skutečné místní producenty, naučit se o lokálních potravinách a pochopit, jak bude jejich událost vypadat; berte to i jako příležitost k získání dalších prodejců.
  - ✓ Kontaktujte místní farmáře a dohodněte se na návštěvě farmy společně s žáky, aby mohli vidět celý výrobní cyklus.

Týden 4 – Farmaření

4.3: Na cestě k bronzovému hodnocení

Bronzové kritérium

B21 V rámci výuky pořádáme každoroční návštěvy farem.

Navržený postup

Návštěva místní farmy otvírá dětem možnost dostat informace týkající se celého cyklu pěstování plodin či chování zvířat z první ruky. Pozvání zástupců z dané farmy k aktivní účasti na vašem trhu dovoluje dětem lépe pochopit celou cestu „od vidlí až na vidličku“.

Žáci budou moci na trhu osobně mluvit s místními producenty a dozvědí se více o produkci potravin.

Vytvoření vazeb s dalšími místními farmáři otvírá možnost pro budoucí návštěvy či školní debaty s přátelskými farmáři.

Bronzové kritérium

B23 Aktivně se snažíme zapojit rodiče žáků a veřejnost do našich pěstitelských a kulinářských aktivit.

Navržený postup

Farmářský trh otvírá dveře k zapojení rodičů a širokého okruhu dobrovolníků v přípravě produktů vhodných pro trh. Dejte do školního časopisu článek s pozváním rodičů k aktivní účasti na přípravě trhu. Mohou uvařit domácí marmeládu či jinou zavařeninu a prodávat je u svého vlastního stánku nebo hotové výrobky darovat do stánku provozovaného samotnými žáky. Nebo mohou pomoci se školním kroužkem vaření.

Pozvěte i místní zahrádkáře, kteří mohou u jednoho stánku nabízet zeleninu a pomoci se zahradnickým kroužkem. Stánkaři jsou většinou rádi, když mohou darovat pár přebytečných sazeniček škole, aby si je vypěstovala pro svůj vlastní farmářský trh.

Týden 5 – Propagace

5.1: Třídní aktivity

Úvod

V pátém týdnu byste se měli zamyslet nad tím, jak budete váš školní farmářský trh propagovat. Pobavte se o nejlepších způsobech reklamy a o tom, jak se tvoří poutavý plakát.

Cíl:

- Vytvořit poutavou reklamu na váš trh.
- Použít kreativitu k řešení skutečných životních situací.

Doporučení pro dosažení úspěchu:

- Propojte vybrané produkty s jejich reklamními kampaněmi.
- Připravte seznam jednotlivých informací, které by měly být umístěny na plakát / leták.
- Sestavte krátký text, kterým podpoříte zviditelnění trhu.

Pomůcky:

- 5.1A – Kvíz „Co prodávám?“ (strana 35)
- 5.1B – Důležité informace (strana 37)

Co dělat:

Začněte tím, že se třídy zeptáte „Jak můžeme co nejlépe propagovat náš trh?“

Vysvětlíte, že pro co nejlepší propagaci trhu budete potřebovat promyšlenou strategii, která dokáže zaujmout, udrží se v myslích lidí, donutí je dorazit na trh a utratit peníze.

Velké společnosti se snaží propojovat své reklamy s představami a obrázky, které jsou dobře zapamatovatelné a asociují jejich značku.

Dejte každému žákovi kopii kvízu „Co prodávám?“ (5.1A) a pozorujte, jestli dokážou přiřadit jednotlivé reklamy k produktům, které se s těmito maskoty snaží prodat.

Jakmile budou děti s kvízem hotovy, povídejte si s nimi o tom, jaký produkt bylo nejlépe rozpoznat. Proč jim byl tak povědomý? Vysvětlíte jim, že silné značky, které nejvíce uvízly v jejich paměti, utrácejí na propagaci velké částky a musí být velmi kreativní.

Dejte dětem tužky a papír a řekněte jim, ať navrhnu nějakou dobře zapamatovatelnou postavu, kterou by mohly použít k propagaci svého trhu.

Vysvětlíte, že efektivní reklama bude potřebovat víc než jen zapamatovatelný obrázek. Bude také potřebovat důležité informace pro ty, které chcete zaujmout. Diskutujte o tom, jaké informace budete potřebovat: například den, datum, místo, čas, co si mohou zakoupit? Ujistěte se, že jste probrali všechny otázky z pracovního listu „Důležité informace“ (5.1B) a odpovědi napište na tabuli. Nechte žáky, aby si i oni zaznamenali odpovědi do svých pracovních listů. K těmto informacím se budou moci vrátit v následujícím týdnu, až budou připravovat plakáty.

Popište a předved'te

Dejte skupince žáků úkol napsat článek o konání trhu pro školní časopis či webovou stránku. Také by mohli napsat dopis rodičům, ve kterém je budou oficiálně zvát na trh. Jedna skupinka dětí by také mohla propagovat trh před zbytkem školy na zvláštním shromáždění. Možná by děti v rámci toho mohly sehrát i krátké divadlo v přestrojení za farmáře nebo dokonce za mrkve!

Týden 5 – Propagace

5.1A: Pomůcky – Kvíz „Co prodávám?“

Co prodávám?

Co prodávám?

Co prodávám?

Co prodávám?

Co prodávám?

Co prodávám?

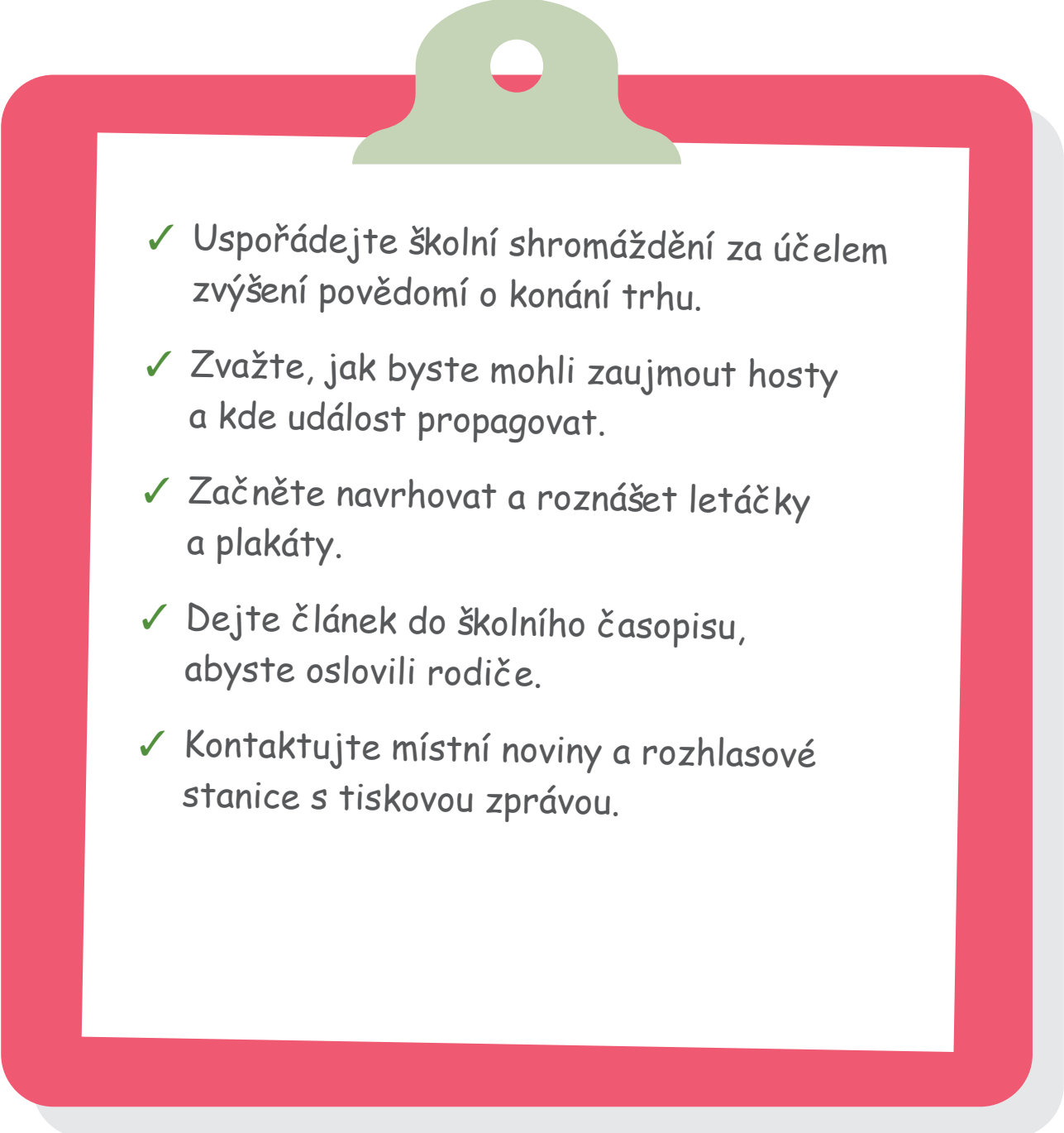
Týden 5 – Propagace

5.1B: Pomůcky – Důležité informace

Jaký den v týdnu se trh koná?
Kdy se trh koná (datum)?
Kde se trh koná? Jaká je adresa?
V kolik hodin trh začíná?
V kolik hodin trh končí?
Musejí zákazníci za vstup na trh zaplatit nebo je to zdarma?
Co si budou zákazníci moci na trhu zakoupit?
Budou tam kromě prodejních stánků ještě nějaké další atrakce? Například stánek s občerstvením / tombola / vystoupení školního pěveckého sboru?
Nějaké další informace?

Týden 5 – Propagace

5.2: Seznam úkolů vyučujícího

-
- ✓ Uspořádejte školní shromáždění za účelem zvýšení povědomí o konání trhu.
  - ✓ Zvažte, jak byste mohli zaujmout hosty a kde událost propagovat.
  - ✓ Začněte navrhovat a roznášet letáčky a plakáty.
  - ✓ Dejte článek do školního časopisu, abyste oslovili rodiče.
  - ✓ Kontaktujte místní noviny a rozhlasové stanice s tiskovou zprávou.

Týden 5 – Propagace

5.3: Na cestě k bronzovému hodnocení

Bronzové kritérium

B18 Zdravé a udržitelné jídlo je využíváno jako téma pro školní i mimoškolní aktivity.

Navržený postup

Farmářské trhy jsou skvělým tématem školních i mimoškolních aktivit, které se týkají důležitosti zdravých potravin z místních surovin. Několik týdnů před samotným konáním trhu uspořádejte shromáždění, na kterém řeknete celé škole o vašich plánech a o způsobech, kterými se mohou jednotlivé ročníky zapojit.

Bronzové kritérium

B23 Aktivně se snažíme zapojit rodiče žáků a veřejnost do našich pěstitelských a kulinářských aktivit.

Navržený postup

Dejte do školního časopisu článek určený všem rodičům s pozvánkou k aktivní účasti na trhu v podobě pomoci s pěstováním a vařením. Nezapomeňte využít tento článek jako příležitost k předvedení toho, jak farmářský trh pomáhá škole na cestě k získání hodnocení Skutečně zdravé školy.

Bronzové kritérium

B24 Naše zkušenosti z programu Skutečně zdravá škola sdílíme s ostatními školami, rodiči a veřejností.

Navržený postup

Farmářské trhy poskytují příležitost pozvat lokální školy a širší veřejnost a seznámit je s tím, co škola dělá pro získání bronzového hodnocení, a ukázat, že pořádání školního farmářského trhu může být jedním z příkladů této cesty. Řekněte svým žákům, ať vytvoří plakát ukazující celý proces přípravy trhu, a vystavte ho v den jeho konání.

Pozvěte na trh žáky a rodiče škol ve vašem okolí, možná by tam dokonce mohly mít i svůj vlastní stánek či program. Podpořte vaši školu v oslavě a sdílení této „podnikatelské“ zkušenosti.

Týden 6 – Příprava

6.1: Třídní aktivity

Úvod

V šestém týdnu byste měli zapojit kreativitu a začít připravovat všechny pomůcky, které budete potřebovat v den konání trhu. Začněte pracovat na plakátech a letáčích, ale také dejte dohromady dotazník pro návštěvníky trhu.

Cíl:

- Navrhnout a vyrobit plakát/leták upozorňující na školní farmářské trhy.
- Vytvořit efektivní dotazník pro návštěvníky trhu.

Doporučení pro dosažení úspěchu:

- Vyvěste plakáty ve školách a na vhodných místech ve vašem okolí, regionu.
- Distribuujte letáky mezi rodiče a další domácnosti v okolí.
- Identifikujte klíčové prvky potřebné k vytvoření vhodného dotazníku.
- Vytvořte dotazník ke zhodnocení úspěchu vašeho trhu.

Pomůcky:

- 6.1A – Ukázky plakátů (strana 41)
- 6.1B – Návrh dotazníku (strana 42)

Co dělat:

Žáci dostanou za úkol vytvořit ve skupinkách plakáty na školní farmářské trhy.

Poskytněte jednotlivým skupinkám příklady různých plakátů (6.1A). Řekněte jim, ať se nejdříve mezi sebou pobaví o tom, co dělá dobrý plakát dobrým plakátem, jaké typy informací je možné z plakátů vyčíst, co se jim na nich líbí a co naopak nelíbí. Pro tuto aktivitu si můžete předem připravit i prezentaci v PowerPointu s ukázkami různých plakátů.

Za použití pracovního listu z minulého týdne (5.1B) s dětmi diskutujte o tom, jaké informace by neměly při výrobě plakátu opomenout.

Rozdělte žáky do skupin a nechte každou skupinku vytvořit svůj vlastní plakát upozorňující na konání farmářského trhu. Dejte dětem dostatek času k tomu, aby mohly svůj budoucí plakát prodiskutovat a pořádně si ho za použití materiálů z minulého týdne (obrázku z aktivity 5.1 a stejně tak informací z pracovního listu 5.1B) naplánovat. Nechte žáky jejich plakáty dokončit a prezentovat je před třídou. Uspořádejte hlasování o tom, jaký plakát bude použit k propagaci celé akce.

Návrh dotazníku

Společně s dětmi vytvořte dotazník pro návštěvníky trhu. Pomůže vám zhodnotit úspěch trhu, zatímco si žáci procvičí češtinu, matematiku a další body učebního plánu. Použijte pomůcku 6.1B jako vodítko k otázkám, které mohou být zahrnuty.

Najednou přibude spousta věcí, které jsou potřeba pro váš trh připravit. Začněte chystat letáky, parkovací značky a jmenovky na stoly prodejců. Jděte společně s dětmi rozmístit letáky v okolí školy. Také můžete přemýšlet o vytvoření výstavy ve školních prostorách, která bude ukazovat, co všechno se dětem povedlo.

Týden 6 – Příprava

6.1A: Pomůcky – Ukázky plakátů

Tyto pomůcky si připravte dostatečně dlouho předem. Dejte dohromady balíček pro každou skupinku s ukázkami plakátů, tužkami, papírem atp.

Týden 6 – Příprava

6.1B: Pomůcky – Návrh dotazníku

Zákazník – Dotazník – Školní farmářský trh

Doufáme, že jste si dnešní školní farmářský trh užili. Byli bychom vám velice vděční, pokud byste mohli strávit pár minut odpověďmi na několik otázek týkajících se dnešního dne. Velice si vaší zpětné vazby ceníme, protože nám pomůže vylepšit další trhy v budoucnu. Mnohokrát děkujeme za váš čas.

1. Líbil se vám dnešní školní farmářský trh? Ano Ne

2. Jak jste se o trhu dozvěděli?

Plakát Transparent Leták Školní časopis Od známého

Jinak (prosíme uveďte): .....

3. V jakém vztahu k organizující škole jste?

Personál Žák Rodič/Prarodič Místní obyvatel

Jiné (prosíme uveďte): .....

4. Kolik věcí jste si dnes zakoupil/a? Žádnou 1–3 věci 4–7 věcí 8 a více věcí

5. Který z výrobků, který jste si dnes koupil/a, se vám líbil nejvíc?

.....

6. Jaký stánek vás nejvíc oslovil?

.....

7. Víte o něčem, co jste tu dnes nenašel/a a rád/a byste tu viděl/a příště?

.....

8. Znáte někoho, kdo by rád měl na našem trhu svůj vlastní stánek?

(Připište prosím své kontaktní údaje, abychom vás mohli kontaktovat pro bližší informace).

.....

9. Byl/a jste někdy předtím na farmářském trhu? Ano Ne

Pokud ano, kde se tento trh nacházel? .....

10. Přišel/a byste na školní farmářský trh znovu? Ano Ne

11. Jak si myslíte, že můžeme příští školní farmářský trh vylepšit?

.....

.....

12. Nějaké další komentáře?

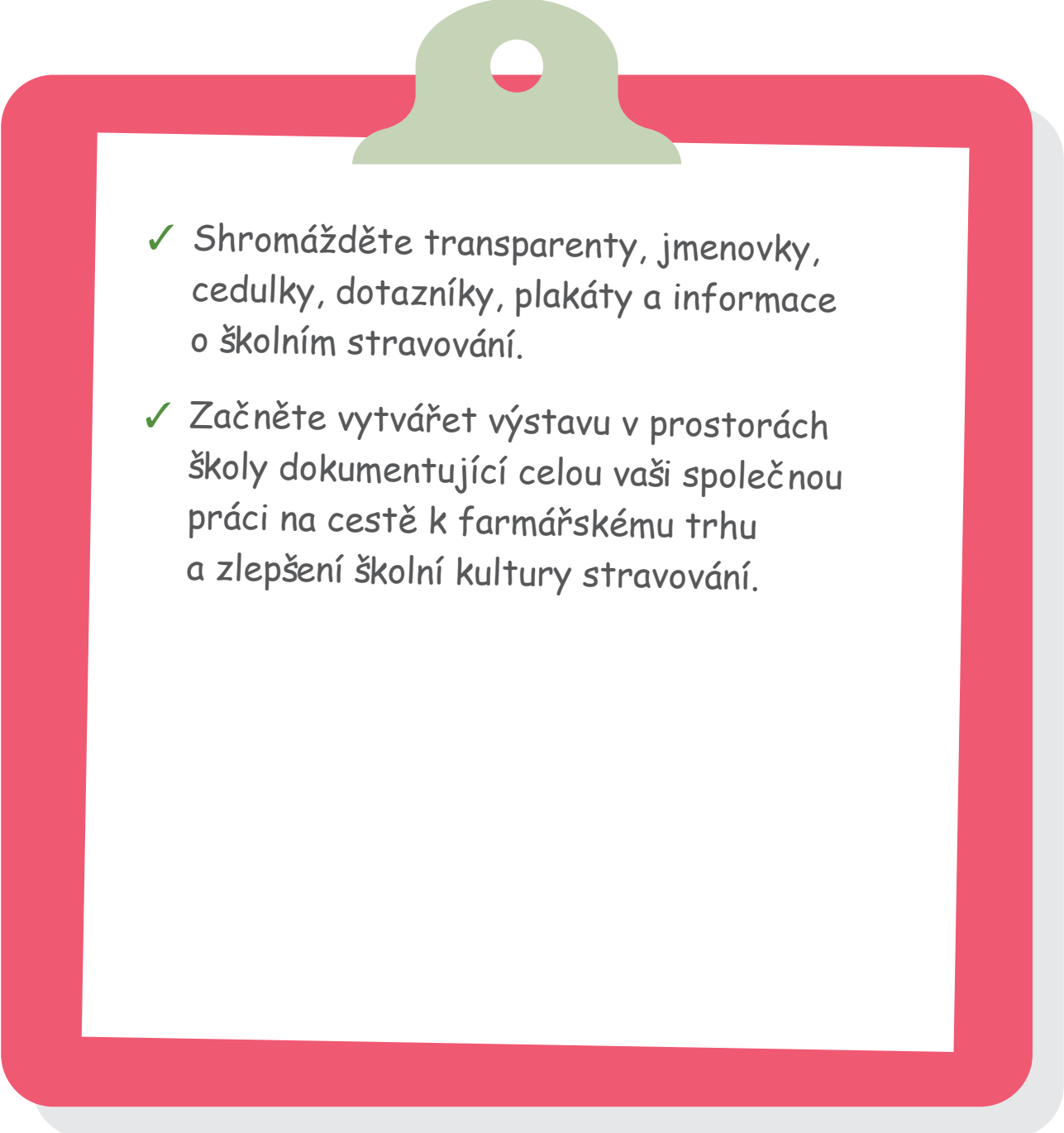
.....

Velice vám děkujeme za pomoc. Velice si vaší zpětné vazby ceníme.

Týden 6 – Příprava

6.2: Seznam úkolů vyučujícího

-
- ✓ Shromážděte transparenty, jmenovky, cedulky, dotazníky, plakáty a informace o školním stravování.
  - ✓ Začněte vytvářet výstavu v prostorách školy dokumentující celou vaši společnou práci na cestě k farmářskému trhu a zlepšení školní kultury stravování.

Týden 6 – Příprava

6.3: Na cestě k bronzovému hodnocení

Bronzové kritérium

B2 Průběžně monitorujeme počet dětí, žáků či studentů využívajících školní stravování a podnikáme kroky ke zvýšení jejich počtu.

Navržený postup

Dejte článek o školním stravování do školního časopisu. Poskytněte rodičům dodatečné informace o možnostech školního stravování na samotném trhu.

Bronzové kritérium

B3 S rodiči a žáky konzultujeme možnosti zlepšení školního stravování.

Navržený postup

Vytvořte dotazník pro návštěvníky trhu. Žáci se mohou zeptat svých rodičů, co si o školním trhu a nabízeném sortimentu myslí, a stejně tak co říkají na školní obědy. Pamatujte na to, že i názor samotných dětí je velmi důležitý.

Bronzové kritérium

B24 Naše zkušenosti z programu Skutečně zdravá škola sdělíme s ostatními školami, rodiči a veřejností.

Navržený postup

Farmářské trhy poskytují příležitost pozvat místní školy a širší veřejnost a seznámit je s tím, co škola dělá pro získání bronzového hodnocení, a ukázat, že pořádání školního farmářského trhu může být jedním z příkladů této cesty. Řekněte svým žákům, ať vytvoří plakát ukazující celý proces přípravy trhu a vystavte ho v den jeho konání.

Pozvěte na trh spřátelené školy, možná by tam dokonce mohly mít i svůj vlastní stánek. Podpořte vaši školu v oslavě a sdílení této podnikatelské zkušenosti.

Týden 7 – Vaření

7.1: Třídní aktivity

Úvod

V sedmém týdnu byste měli začít připravovat všechny čerstvé potraviny, které se chystáte na trhu nabízet. Začněte sklízet zeleninu ze školní zahrady a společně s žáky vyberte zdravé recepty.

Cíl:

- Vyrobit potraviny k nabídce na farmářském trhu.
- Vytvořit knihu receptů, která by mohla být nabízena na farmářském trhu.

Doporučení pro dosažení úspěchu:

- Děti uvaří vlastní pokrmy.
- Děti posbírají několik zdravých receptů.

Pomůcky:

- 7.1A – Pestrobarevný kuskusový salát (strana 46)

Co dělat:

Vyberte recept, který bude děti bavit. Ujistěte se, že pro vás nebude obtížné ho realizovat ve škole a že máte nachystané všechny suroviny. Různé ročníky by mohly pro své stánky na trhu připravit různé věci. Váš trh může být tematicky zasazen do minulosti, v takovém případě byste mohli připravit nějaké historické recepty.

Jedna z variant je zkusit připravit zdravý Pestrobarevný kuskusový salát (7.1A). Když necháte žáky pracovat v malých skupinkách po čtyřech, dohromady takový salát určitě zvládnou. Ujistěte se, že prostory určené k vaření jsou bezpečné a splňují hygienické normy, že si děti umyly ruce, oblékly zástěru a dlouhé vlasy svázaly do culíku.

Nejprve připravte tácy se všemi surovinami a vybavením potřebným k přípravě salátu. Možná budete potřebovat přizpůsobit výběr konkrétních surovin počtu žáků ve vaší třídě tak, aby se všechny děti mohly na přípravě salátu nějakým způsobem podílet. Nezapomeňte žákům ukázat, jak bezpečně nakrájet zeleninu za použití ostrých nožů. Dospělý dohled by měl být přítomen i v případě nalévání vroucí vody do misky s kuskusem.

Mezi další lehké recepty patří například výroba perníku či jiných moučnicků. Žáci vyšších ročníků mohou upéct koláče, které pak mladší ozdobí. Můžete dokonce pro žáky uspořádat soutěž v pečení. Dále můžete připravit zdravou pizzu či polévku za použití surovin, které jste si vypěstovali na školní zahradě.

Také můžete upéct chléb na sendviče do stánku s občerstvením. Dejte do sendvičů i zelené výhonky, které jste si připravili během třetího týdne.

Knih receptů

Shromážděte recepty, podle kterých vařily děti z jednotlivých ročníků, a vytvořte receptář k prodeji na farmářském trhu.

Týden 7 – Vaření

7.1A: Pomůcky – Pestrobarevný kuskusový salát

Pestrobarevný kuskusový salát

Suroviny

- ✓ 200 g kuskusu
- ✓ 1 kostka zeleninového bujónu
- ✓ 250 ml vroucí vody
- ✓ $\frac{1}{4}$ nakrájené červené papriky
- ✓ $\frac{1}{4}$ nakrájené zelené papriky
- ✓ $\frac{1}{4}$ nakrájené žluté papriky
- ✓ 4 najemno nakrájené jarní cibulky
- ✓ 4 polévkové lžíce vymačkané kukuřice
- ✓ 4 na kostičky nakrájená cherry rajčátka
- ✓ 1 najemno nakrájená polévková lžíce máty
- ✓ 2 polévkové lžíce kyselé zálivky nebo 1 polévková lžíce olivového oleje

Postup

Začněte s přípravou kuskusu. Rozdrtěte kostku bujónu na kuskus a zalijte vroucí vodou. Rychle promíchejte kuskus vidličkou tak, aby byl bujón rovnoměrně promíchán.

Přikryjte kuskus na 10 - 15 minut miskou nebo utěrkou a nechte vychladnout.

Když je kuskus studený, vidličkou ho zamíchejte a přidejte zálivku, zeleninu, rajčata a mátu. Dochutěte a opět vše dobře promíchejte a servírujte.

Upozornění pro alergiky

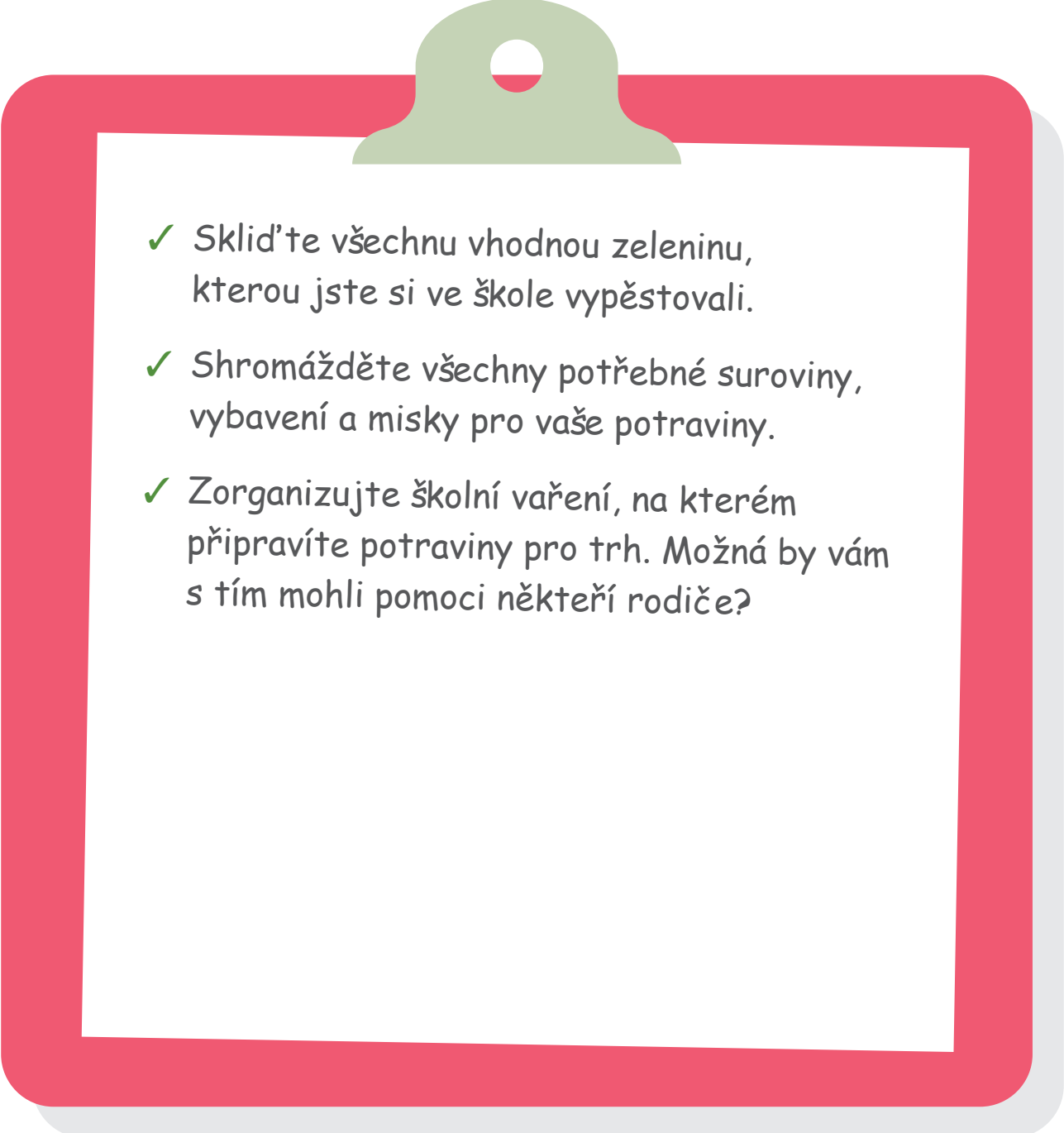
Obsahuje: pšenici (lepek). Některé bujóny, stejně tak i některé salátové dresinky mohou také obsahovat pšenici, vždy zkontrolujte etiketu.

Hygienická doporučení

Dohlédněte na to, aby si žáci před začátkem vaření důkladně umyli ruce, vyčistili pracovní plochu, nádobí a prkénka na krájení.

Týden 7 – Vaření

7.2: Seznam úkolů vyučujícího

-
- ✓ Sklid'te všechnu vhodnou zeleninu, kterou jste si ve škole vypěstovali.
  - ✓ Shromážděte všechny potřebné suroviny, vybavení a misky pro vaše potraviny.
  - ✓ Zorganizujte školní vaření, na kterém připravíte potraviny pro trh. Možná by vám s tím mohli pomoci někteří rodiče?

Týden 7 – Vaření

7.3: Na cestě k bronzovému hodnocení

Bronzové kritérium

B19 Všichni žáci (chlapci i děvčata) mají v rámci výuky možnost účastnit se hodin vaření.

Navržený postup

Nechte vaše žáky připravit polévky či zdravou pizzu za použití vypěstovaných surovin, moučnický, chléb a další jídla vhodná k servírování na vašem trhu. Každý ročník může připravit něco jiného a být zodpovědný za svůj vlastní stánek.

Vaření může být propojeno s celou řadou předmětů učebního plánu. Propočítávání nákladů na suroviny a oceňování jídel rozvíjí matematické dovednosti, zatímco vaření podle receptů může rozvíjet gramotnost. Celý projekt je skvělou cestou, jak dětem ve škole předat základy podnikání.

Bronzové kritérium

B20 Zahájili jsme kroky vedoucí k vytvoření školní zelinářské zahrady a pracujeme na začlenění aktivit na zahradě do školního vzdělávacího programu.

Navržený postup

Plodiny vypěstované na školní zahradě mohou být také využity při vaření pro účely školního trhu. Můžete mít třeba i prodejní stánek nabízející rostlinky rajčat vypěstované ve školním skleníku. A nemějte pocit, že jste svázáni ročním obdobím – mnoho škol vypěstovalo výhonky salátu jen několik málo týdnů před konáním trhu.

Založte na volném kousku půdy malý kompost na jakékoli zbytky jídla nebo nezuživé rostlinky, které nejsou vhodné k nabídce na školním trhu.

Pěstování můžete vztáhnout k řadě předmětů, které jsou součástí učebních osnov. Propočítávání nákladů, oceňování a plánování výsadby můžete spojit s učivem matematiky. Kompostování také můžete skvěle napojit na celou řadu přírodovědných témat.

Týden 8 – Samotná akce

8.1: Aktivita – Školní trh!

Úvod

Nastává vyvrcholení vaší osmitýdenní přípravy! Jak bude školní farmářský trh probíhat, je jenom na vás. Využijte těch posledních pár minut k dokončení příprav, rozdělte pro dnešní den role a dobře se bavte.

Cíl:

- Uspořádat pohodový a úspěšný trh.

Doporučení pro dosažení úspěchu:

- Předvedte dobrého týmového ducha.
- Sepište o školním farmářském trhu zprávu.

Pomůcky:

- 8.1A – Budte připraveni (strana 50)

Co dělat:

Několik dní před samotným konáním trhu dejte s dětmi dohromady seznam věcí, které musejí být udělány. Projděte si všechny aktivity, na kterých jste pracovali během několika posledních týdnů, to vám pomůže neopomenout důležité úkoly. Jakmile jednou identifikujete nejdůležitější povinnosti, můžete je přidělit konkrétním lidem (nikoli pouze dětem, ale i personálu a dobrovolníkům).

Odlište role jednotlivých žáků tím, že jim zadáte velmi konkrétní úkoly. Možná máte žáky, kterým prospějí určité aktivity, jako je styk s veřejností tvář v tvář. Pokud je to případ vaší třídy, můžete jim a jejich kamarádům přidělit práci na jednom ze stánků.

Příklady několika nejdůležitějších úkolů najdete v pomůcce 8.1A. Tyto příklady by vám pouze měly pomoci se odrazit, takže se nebojte přidat cokoli dalšího, co vás napadne.

Týden 8 – Samotná akce

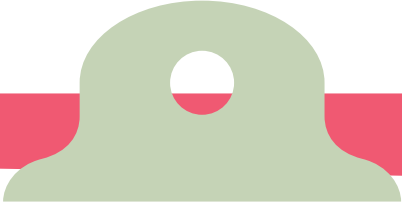
8.1A: Pomůcky – Buďte připraveni

Úkol	Zodpovědná osoba	Potřebné pomůcky
Obstarat stoly pro prodejce		Stoly a židle
Rozmístit stoly a jmenovky prodejců		Plán trhu a jmenovky
Připravit drobné pro každý školní stánek	Zaměstnanci školy	Peníze a plechovka na drobné
Uvítat farmáře a ukázat jim jejich stůl		
Provést dotazníkové šetření v průběhu trhu		Vytištěné dotazníky a tužky
Být připraveni na fotografie a reportéry z místních novin		
Rozmístit žáky na jednotlivé školní stánky		
Ujistit se, že máte na nabízené zboží tašky		
Sepište si případná rizika, která by mohla nastat		Administrativa týkající se zdraví a bezpečnosti

Týden 8 – Samotná akce

8.2: Seznam úkolů vyučujícího

-
- ✓ Den konání školního farmářského trhu!
Rozdělte dětem role - provozování školního stánku, pomáhání prodejcům s jejich stánky, sesbírání poplatků za provozování stánku, pomoc s přípravou občerstvení a uskutečnění dotazníkového šetření pro získání zpětné vazby (více viz 8.1A).
  - ✓ Pozvěte rodiče, aby se k vám toho dne připojili během oběda.
  - ✓ Za použití prostředků, které teď máte k dispozici, začněte plánovat váš další trh, návštěvu farmy, vaření a pěstování na školní zahradě.

Týden 8 – Samotná akce

8.3: Na cestě k bronzovému hodnocení

Bronzové kritérium

B3 S rodiči a žáky konzultujeme možnosti zlepšení školního stravování.

Navržený postup

Vytvořte dotazník pro návštěvníky trhu. Žáci se mohou zeptat svých rodičů, co si o školním trhu a nabízeném sortimentu myslí a co říkají na školní obědy.

Pamatujte na to, že i názor samotných dětí je velmi důležitý. Mluvte se svými žáky o uskutečněném trhu, ať znáte jejich odezvu. Prodiskutujte i to, jak si myslí, že by mohla zkušenost s farmářským trhem obohatit jejich stravování.

Bronzové kritérium

B4 Rodiče jsou informováni o složení pokrmů ve školní jídelně a aktivitách programu Skutečně zdravá škola. Rodiče jsou rovněž vyzýváni, aby přišli osobně některá jídla ochutnat.

Navržený postup

Rozšiřte zprávu o školním farmářském trhu mezi rodiče a poskytněte jim rovněž informace o školním stravování. Zařídte, ať je na školním trhu přítomen i personál kuchyně a pedagogický dohled z jídelny.

Naveďte žáky k tomu, aby oni sami s ostatními mluvili o všem novém, co se učí o zdravém a udržitelném jídle. Připravte výstavu s tematikou jídla ve školních prostorách a ukažte všechny aktivity, které souvisely s přípravou trhu.

Zapojení pracovníků školní jídelny: v den konání školního farmářského trhu zvažte zařazení speciálního občerstvení nebo nabídněte vzorky pokrmů ze školní jídelny návštěvníkům trhu k ochutnání.

Bronzové kritérium

B5 Podporujeme žáky, aby sami přicházeli s nápady na vylepšení školního stravování, a ty nejlepší nápady realizujeme v praxi.

Navržený postup

Ohlédněte se společně se svými žáky nad uskutečněným trhem a pohovořte s nimi o tom, jak může tato zkušenost zlepšit jejich stravování. Do diskuse můžete zařadit i to, jak jednotliví prodejci prezentovali své potraviny, jak byly samy děti spokojeny s vyvěšenými plakáty a nabídkou občerstvení. Zapište si jednotlivé návrhy a naplánujte uskutečnění těch nejlepších v praxi.

Propojte práci na tomto bodě s bronzovým kritériem B3 a položte otázku: „Co mají naši žáci rádi na školních obědech?“

Bronzové kritérium

B21 V rámci výuky pořádáme každoroční návštěvy farem.

Navržený postup

Žáci budou moci na trhu osobně mluvit s místními producenty a dozvědí se více o produkci potravin. To otevírá možnost pro budoucí setkání či školní debaty se spřátelenými farmáři.

Bronzové kritérium

B22 Každoročně pořádáme pro žáky, rodiče a veřejnost akce na téma zdravé stravování.

Navržený postup

Váš školní trh je tematicky zaměřenou událostí týkající se potravin, která se může měnit s každým ročním obdobím (na Velikonoce, během léta, žní či s motivy Vánoc). Načasování trhu po skončení vyučování vám zajistí solidní podporu celé akce ze strany rodičů. Vybídněte rodiče a veřejnost k vylepení plakátů, které děti navrhly.

Bronzové kritérium

B24 Naše zkušenosti z programu Skutečně zdravá škola sdělíme s ostatními školami, rodiči a veřejností.

Navržený postup

Farmářské trhy poskytují příležitost pozvat lokální školy a širší veřejnost a seznámit je s tím, co škola dělá pro získání bronzového hodnocení, a ukázat, že pořádání školního farmářského trhu může být jedním z příkladů této cesty. Řekněte svým žákům, ať vytvoří plakát ukazující celý proces přípravy trhu a vystavte ho v den jeho konání.

Pozvěte na trh spřátelené školy, možná by tam dokonce mohly mít i svůj vlastní stánek. Podpořte vaši školu v oslavování a sdílení této podnikatelské zkušenosti.

Jakou úroveň podpory Skutečně zdravá škola nabízí?

Úroveň podpory, kterou nabízíme, se liší podle možností financování, které je nám ve vašem regionu dostupné. Obvykle se bude jednat o jeden ze tří případů, které jsou konkretizovány v tabulce níže. Regionální zástupce Skutečně zdravé školy vám poradí, na jakou úroveň podpory máte nárok.

- Představení projektu přes e-mail / telefon.
- Balíček podpůrných pomůcek on-line ke Školním farmářským trhům.
- Následná podpora během celého projektu přes e-mail / telefon.
- Nabídka k účasti na skupinovém kurzu pro učitele během školního roku.
- Úvodní návštěva školy s diskusí nad projektem a případnou pomocí při jeho plánování.
- Přednáška pro menší skupinku dětí s představením myšlenky Školního farmářského trhu.
- Na zakázku vytvořená tisková zpráva pro místní sdělovací prostředky.
- Osobní účast na akci.

Návrh harmonogramu realizace

Týden	Téma	Bronzové kritérium	Aktivity
1	Začínáme	B1	Zaneste datum konání trhu do školního diáře. Setkejte se při příležitosti spuštění projektu s různými skupinkami žáků (například s akční skupinou pro zdravé stravování, školním parlamentem nebo ekoklubem), zaměstnanci a zástupci rodičů a vysvětlete jim projekt. Zvažte, jak by škola mohla využít celý projekt k zavedení kultury zdravého stravování, zlepšení školních obědů a celkového zážitku z jídla.
2	Plánování	B1, B6	Zamyslete se nad tématem trhu (Velikonoce, žně) a pracujte se svými žáky na naplánování toho, co mohou vypěstovat či uvařit a nabízet ve svých stáncích. Přiřadte jednotlivým žákům role (manažer trhu, marketingový tým, účetní). Zamyslete se nad půdorysem prostor, kam chcete umístit výrobce a občerstvení. Kolik se jich vejde do haly/na hřiště a kde mohou zaparkovat? Zainteresujte i další zaměstnance školy (kuchaře, vedoucího jídelny, vedení školy), ať už v rámci schůzek či třídních aktivit.
3	Pěstování	B20	Naplánujte si, co budete v rámci příprav pro váš trh pěstovat na půdě školní zahrady/v krabičkách na okně. Ujistěte se, že vše bude v den konání trhu připraveno ke sklizení. Udělejte ze školní zeleniny polévku, sendviče nebo třeba zdravou pizzu. Založte místo pro kompost k recyklaci veškerého organického odpadu.
4	Farmaření	B21, B23	Které prodejce můžete pozvat na trh? Pracujte s žáky na získání místních prodejců pro váš trh. Zvažte návštěvu místního farmářského trhu; vezměte s sebou děti, ať mohou potkat skutečné místní producenty, naučit se o místních potravinách a pochopit, jak bude jejich událost vypadat; berte to i jako příležitost k získání dalších prodejců. Kontaktujte místní farmáře a dohodněte se na návštěvě farmy společně s žáky, aby mohli vidět celý výrobní cyklus.
5	Propagace	B18, B23, B24	Uspořádejte školní shromáždění za účelem zvýšení povědomí o konání trhu. Zvažte, jak byste mohli zaujmout hosty a kde událost propagovat. Začněte navrhopvat a roznášet letáčky a plakáty. Dejte článek do školního časopisu, abyste oslovili rodiče. Kontaktujte místní noviny a rozhlasové stanice s tiskovou zprávou.
6	Příprava	B2, B3, B24	Dejte dohromady transparenty, jmenovky, cedulky, dotazníky, plakáty a informace o školním stravování. Vytvořte velkou expozici o jídle v prostorách školy.
7	Vaření	B19, B20	Připravte všechny suroviny pro školní prodejní stánky, včetně sklizené zeleniny ze školních pozemků. Zorganizujte školní vaření, na kterém připravíte potraviny pro trh. Možná by vám s tím mohli pomoci někteří rodiče.
8	Samotná akce	B3, B4, B5, B21, B22	Den konání školního farmářského trhu! Rozdělte dětem role – provozování školního stánku, pomáhání prodejcům s jejich stánky, výběr poplatků za provozování stánku, pomoc s přípravou občerstvení a uskutečnění dotazníkového šetření pro získání zpětné vazby. Možná pozvěte rodiče, aby se k vám toho dne připojili během oběda. Za použití prostředků, které teď máte k dispozici, začněte plánovat váš další trh, návštěvu farmy, vaření a pěstování.

Materiál byl převzat z anglického programu Food for Life Partnership.